

ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Στην τάξη περιγράψαμε μια μεθοδολογία για την εύρεση διαστημάτων εμπιστοσύνης για μια παράμετρο θ που εμπλέκεται στην κατανομή ενός δείγματος $X_1, X_2, \dots, X_n$. Η αναφορά σε εκτιμητήρια για την παράμετρο θ μπερδεύει, αλλά για το επίπεδο του μαθήματος μας μπορούμε να την αγνοήσουμε, και αυτό έκανα σε όλα τα παραδείγματα στην τάξη. Έτσι η μεθοδολογία είναι η εξής.

A. Βρίσκουμε μία έκφραση $g(X_1, X_2, \dots, X_n, \theta)$ τέτοια ώστε:

- (1) Να εμπλέκει τις τυχαίες μεταβλητές $X_1, X_2, \dots, X_n$
- (2) Να εμπλέκει την παράμετρο θ .
- (3) Η κατανομή της τυχαίας μεταβλητής $Y := g(X_1, X_2, \dots, X_n, \theta)$ να μην εμπλέκει την παράμετρο θ . π.χ. να είναι εκθετική με παράμετρο 1.

Το (3) είναι το δύσκολο σημείο της διαδικασίας.

B. Βρίσκουμε σταθερές c_1, c_2 ώστε

$$P(c_1 \leq Y \leq c_2) = 1 - \alpha.$$

Γ. Έπειτα μετασχηματίζουμε ισοδύναμα την διπλή ανισότητα $c_1 \leq Y \leq c_2$ σε μια διπλή ανισότητα για το θ (συνήθως αυτό είναι δυνατόν), δηλαδή

$$L(X_1, X_2, \dots, X_n) \leq \theta \leq U(X_1, X_2, \dots, X_n).$$

Το τυχαίο διάστημα $[L(X_1, X_2, \dots, X_n), U(X_1, X_2, \dots, X_n)]$ είναι αυτό που ψάχνουμε, δηλαδή ένα διάστημα εμπιστοσύνης για το θ με συντελεστή εμπιστοσύνης $1 - \alpha$.

Με τα πράγματα που έχουμε δει, εκτός αν σε μια άσκηση υπάρχει κάποιο στοιχείο που να μας βοηθάει στο (3) του μέρους **A** πιο πάνω, το μόνο εφόδιο που έχουμε είναι το κεντρικό οριακό θεώρημα¹. Το επικαλούμαστε λοιπόν, και λέμε ότι η τυχαία μεταβλητή

$$Y := \frac{S_n - n\mu}{\sqrt{n\sigma^2}}$$

(όπου $S_n := X_1 + \dots + X_n$, $\mu := E(X_1)$, $\sigma^2 := V(X_1)$), έχει προσεγγιστικά κατανομή $N(0, 1)$, και άρα δεν εμπλέκει καμία άγνωστη παράμετρο. Η τυχαία μεταβλητή Y συνήθως περιέχει την παράμετρο για την οποία αναζητούμε διάστημα εμπιστοσύνης², και με αυτήν προχωράμε στα βήματα **B**, **Γ** πιο πάνω.

Κοιτάξτε τώρα τα παραδείγματα από τις σημειώσεις του μαθήματος, το θέμα 6 από το τεστ εξάσκησης, και το θέμα 7 από τα θέματα του Φεβρουαρίου.

¹Η βασική συνθήκη για το οποίο είναι η διασπορά της X_1 να είναι πεπερασμένη και όχι 0. Αυτό θα ισχύει στις περιπτώσεις που θα σας ζητηθούν.

²Η παράμετρος θα εμφανίζεται στο μ ή στο σ .